

Usnesení Městského soudu v Praze ze dne 20.03.1991, sp. zn. 4 To 61/91, ECLI:CZ:MSPH:1991:4.TO.61.1991.1

Číslo: 34/1992

Právní věta: Dopustí-li se sourozenci vzájemným fyzickým napadením trestného činu ublížení na zdraví podle § 221 odst. 1 tr.zák., je možno trestní stíhání každého z nich konat jen tehdy, souhlasí-li s tím druhý ze sourozenců (§ 163a odst. 1 tr.ř.). Na souhlas je třeba se jich před zahájením trestního stíhání výslovně dotázat.

Soud: Městský soud v Praze

Datum rozhodnutí: 20.03.1991

Spisová značka: 4 To 61/91

Číslo rozhodnutí: 34

Číslo sešitu: 4-5

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Souhlas poškozeného s trestním stíháním

Předpisy: 141/1961 Sb. § 44 odst. 1
§ 163a odst. 1

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 34

Dopustí-li se sourozenci vzájemným fyzickým napadením trestného činu ublížení na zdraví podle § 221 odst. 1 tr. zák., je možno trestní stíhání každého z nich konat jen tehdy, souhlasí-li s tím druhý ze sourozenců (§ 163a odst. 1 tr. ř.). Na souhlas je třeba se jich před zahájením trestního stíhání výslovně dotázat.

(Usnesení městského soudu v Praze z 20. března 1991 sp. zn. [4 To 61/91](#))

Městský soud v Praze podle § 257 písm. b) tr. ř. zrušil k odvolání obviněných L. M. a I. M. rozsudek obvodního soudu pro Prahu 9 z 1. února 1991 sp. zn. 2 T 2/91 a trestní stíhání proti těmto obviněným z důvodu uvedeného v § 11 odst. 1 písm. h) tr. ř. zastavil.

Z odůvodnění :

Rozsudkem obvodního soudu pro Prahu 9 z 1. února 1991 sp. zn. 2 T 2/91 byli obžalovaní L. M. a I. M. uznáni vinnými tr. činem ublížení na zdraví podle § 221 odst. 1 tr. zák. a každému z nich byl uložen trest odnětí svobody v trvání 1 měsíce, jehož výkon byl podmíněně odložen u L. M. na

zkušební dobu v trvání 12 měsíců a u I. M. na zkušební dobu v trvání 15 měsíců. Trestné činnosti se podle napadeného rozsudku měli obžalovaní dopustit tak, že dne 24. 6. 1990 v 16.00 hod. v Praze 9 - Kbelích vyvrcholily jejich spory vzájemným fyzickým napadením tak, že obž. L. M. způsobil svému bratru - obž. I. M. zranění spočívající v otřesu mozku lehkého stupně a ve výrazném pouřazovém bloku krční páteře a obž. I. M. způsobil svému bratru zranění, spočívající ve zhmoždění bederní krajiny vlevo a zhmoždění kotníku vlevo, přičemž v obou případech poruchy zdraví přesáhly 7 dnů.

Proti tomuto rozsudku podali včas odvolání obž. L. M. a I. M. Obž. L. M. v odůvodnění svého odvolání vytýká soudu I. stupně, že nehodnotil objektivně provedené důkazy, v podstatě vycházel z výpovědi svědkyně O., která je ve velmi dobrých vztazích s rodinou jeho bratra a tato skutečnost ovlivnila její výpověď. Obž. L. M. dále tvrdil, že svého bratra nenapadl, ale naopak stejně jako v minulosti se snažil mírnit agresivní povahu svého bratra.

Také obž. I. M. ve svém odvolání vytýká soudu I. stupně nesprávnost skutkových zjištění zejména v tom směru, že nebyl proveden znalecký posudek z oboru lékařství na posouzení zranění jeho bratra, který by potvrdil, že zdravotní problémy, které jsou obsaženy v lékařské zprávě, byly způsobeny jeho celkovým zdravotním stavem a nejsou tedy důsledkem fyzického napadení. Poukázal dále na výpověď svědkyně O., která jediná viděla počátek konfliktu a z jejíž výpovědi je zřejmé, že to byl právě on, kdo se musel od počátku bránit útoku bratra.

Při veřejném zasedání u odvolacího soudu oba obžalovaní navrhli, aby bylo proti nim zastaveno trestní stíhání vzhledem k tomu, že nebyl dán souhlas s trestním stíháním ve smyslu ustanovení § 163a tr. ř.

Odvolací soud přezkoumal podle § 254 odst. 1 tr. ř. zákonnost a odůvodněnost všech výroků rozsudku, proti nimž mohli podat obžalovaní odvolání, i správnost postupu řízení, které rozsudku předcházelo, přihlížeje přitom i k vadám, které nebyly podanými odvoláními vytýkány, a dospěl k závěru, že odvolání jsou důvodná.

Pokud proti obž. L. a I. M. bylo vedeno trestní stíhání pro vzájemné fyzické napadení, bylo toto jejich jednání od počátku posuzováno jako trestný čin ublížení na zdraví podle § 221 odst. 1 tr. zák. Pro tento trestný čin byla také na oba obžalované podána obžaloba a rovněž odsuzujícím rozsudkem obvodního soudu byli obžalovaní tímto tr. činem uznáni vinnými. Je třeba konstatovat, že výsledky dokazování potvrzují, že nepřichází v úvahu použití přísnější právní kvalifikace, ačkoli léčení obž. I. M. spojené s pracovní neschopností trvalo až do 25. 10. 1990. Ze znaleckého posudku z oboru soudního lékařství však bylo zjištěno, že úrazové změny obž. I. M. nepředstavují vážnou poruchu zdraví, ani podstatné omezení v obvyklém způsobu života po celou dobu trvání pracovní neschopnosti. Je tedy zřejmé, že u obž. I. M. nedošlo k těžké újmě na zdraví ve smyslu ustanovení § 89 odst. 6 tr. zák.

Řízení před soudem prvního stupně nebylo provedeno v souladu s trestním řádem, neboť obvodní soud stejně jako prokurátor v přípravném řízení se nezabývali otázkou přípustnosti trestního stíhání proti obžalovaným pro trestný čin ublížení na zdraví podle § 221 odst. 1 tr. ř. Trestní stíhání pro tento trestný čin totiž podle § 163a odst. 1 tr. ř. proti tomu, kdo je ve vztahu k poškozenému příbuzným v pokolení přímém, jeho sourozencem, osvojitelem, osvojencem, manželem nebo druhem lze zahájit a v již zahájeném trestním stíhání pokračovat pouze se souhlasem poškozeného. Oba obžalovaní, kteří jsou vlastními sourozenci, se trestné činnosti měli dopustit vzájemným napadením, mají tedy současně i postavení poškozených ve smyslu ustanovení § 43 odst. 1 tr. ř. I v takovém případě však musí být splněna jedna ze základních podmínek trestního stíhání, tj. souhlas poškozeného.

Takovémuto výkladu ustanovení § 163a tr. ř. nebrání ani § 44 odst. 1 tr. ř., podle něhož oprávnění

poškozeného nemůže vykonávat ten, kdo je v trestním stíhání jako spoluobviněný. Takový obviněný nemůže uplatňovat ta práva, která jsou specifická právě pro poškozené, např. nemůže navrhnout, aby soud v odsuzujícím rozsudku uložil obžalovanému povinnost nahradit škodu, způsobenou trestným činem (§ 43 odst. 2 tr. ř.), nemůže navrhnout zajištění nároku poškozeného (§ 47 odst. 4 tr. ř.), ani se nemůže dát zastupovat zmocněncem (§ 50 odst. 1 tr. ř.), popř. požadovat náhradu nákladů potřebných k účelům uplatnění nároku na náhradu škody v trestním řízení (§ 154 tr. ř.) apod. Možnost dát v případech uvedených v § 163a tr. ř. souhlas s trestním stíháním je však širším právem, které dává zákon poškozenému v zájmu ochrany jeho rodinných vztahů. Tato ochrana nemůže být odepřena pachateli - případně obviněnému, který je též subjektem těchto vztahů. Ustanovení § 163a tr. ř. se tedy vztahuje i na pachatele, resp. spoluobviněného v trestním řízení, přičemž podle § 2 odst. 13 tr. ř. všechny orgány činné v trestním řízení jsou povinny mu umožnit uplatnění těchto jeho práv. Pokud nebyla tr. činem způsobena smrt (§ 163a odst. 2 tr. ř.), nezná trestní řád výjimku z ustanovení § 163a odst. 1 tr. ř. a souhlas poškozeného musí být dán v každém případě bez ohledu na jeho případné současné postavení spoluobviněného ve společném tr. řízení.

Obvodní soud tedy pochybil, když nezjišťoval, zda je dán souhlas poškozených s trestním stíháním ve smyslu § 163a odst. 1 tr. ř. Odvolací soud proto při veřejném zasedání vyzval oba obžalované k vyjádření stanoviska k trestnímu stíhání a vzhledem k tomu, že žádný z nich jako poškozený nedal souhlas s trestním stíháním svého bratra, musel být napadený rozsudek podle § 257 písm. b) tr. ř. zrušen a podle § 223 odst. 1 tr. ř. z důvodu uvedeného v § 11 odst. 1 písm. h) tr. ř. bylo trestní stíhání proti obž. L. M. a I. M. pro skutky uvedené v obžalobě zastaveno.